

**«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΕ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ»**

Ελένη Σεμερτζίδου

Δρ. Λογοτεχνίας-Βιβλιοθηκονόμος

**Ιατρική Βιβλιοθήκη Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης
«ΑΧΕΠΑ»**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μονάδες υγείας, και ειδικότερα τα νοσοκομεία, διαχειρίζονται τεράστιους όγκους πληροφοριών που αφορούν τους πολίτες, τους ασθενείς, τα φάρμακα, τον βιοϊατρικό εξοπλισμό, τις επιστημονικές γνώσεις, τη λειτουργία των εγκαταστάσεων. Για την διαχείριση όλων αυτών των πληροφοριών είναι απαραίτητη η ανάπτυξη κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων. Η ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων έφερε στο προσκήνιο όρους, όπως ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος (EHR). Ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος έχει σχεδιαστεί για να σταθεροποιήσει και να ενισχύσει την θεραπεία του ασθενούς, τις εξετάσεις, τα εργαστηριακά αποτελέσματα, και να καταγράφεται μαζί με άλλες υπηρεσίες υγείας, παρέχοντας πληροφορίες σε ένα μόνο φορητό και ευέλικτο αρχείο. Ο ρόλος των Ιατρικών Βιβλιοθηκονόμων στην δημιουργία ενός Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου σε ένα νοσοκομείο είναι σημαντικός. Οι Βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να δημιουργήσουν διαφορετικές σχέσεις με τους γιατρούς, ώστε να συνεργαστούν για την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Επιπλέον, οι Βιβλιοθηκονόμοι του νοσοκομείου μπορεί να χρειαστεί να παρακολουθήσουν τις οδηγίες και τις εξελίξεις της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης που λαμβάνει υπόψη την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Οι υπάρχοντες διαδικτυακές βιβλιοθήκες, όπως ιατρικές βάσεις δεδομένων, ενδέχεται να εμπλακούν κατά την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Ο Βιβλιοθηκονόμος του νοσοκομείου πρέπει να είναι στρατηγικά έτοιμος να τεκμηριώσει και να εξηγήσει την ανάγκη για συνεχή πρόσβαση σε διαδικτυακές πηγές στο νέο περιβάλλον του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου.

Λέξεις κλειδιά: Ιατρικός Βιβλιοθηκονόμος, Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος, Πληροφοριακά Συστήματα, Ασθενής, Ιατρική Περίθαλψη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Βιβλιοθηκονομία είναι απαραίτητη για την κάλυψη των ποικίλων πληροφοριακών αναγκών που υπάρχουν σήμερα. Τόσο η εξέλιξη όσο και η αύξηση των πληροφοριακών/ επικοινωνιακών αναγκών οδήγησε στην ανάπτυξη επιμέρους τομέων και εξειδικεύσεων. Οι ανάγκες εκφράζονται και στις Επιστήμες της Υγείας (ιατρική, βιολογία κλπ.), οι οποίες εξελίσσονται ραγδαία και υποστηρίζονται από μια δυναμική τεχνολογική υποδομή και ερευνητική δραστηριότητα. Λόγω της ανάγκης διασφάλισης της ανθρώπινης υγείας και εξασφάλισης κοινωνικής ευμάρειας, οι Επιστήμες Υγείας χρησιμοποιούν την Επιστήμη της Πληροφόρησης. Σκοπός της εισήγησης αυτής είναι να δώσει έμφαση στον σημαντικό ρόλο που κατέχουν οι Ιατρικοί Βιβλιοθηκονόμοι στη δημιουργία ενός Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου ασθενούς, στην έγκυρη και αξιόπιστη ιατρική πληροφόρηση την οποία παρέχουν στο ιατρικό προσωπικό, καθώς και σε άλλους επαγγελματίες υγείας, προκειμένου να προωθείται η επιστημονική έρευνα και γνώση, αλλά και οι ασθενείς να απολαμβάνουν ποιοτική ιατρική και νοσηλευτική περίθαλψη.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ιατρική Βιβλιοθηκονομία στοχεύει στην παροχή θεωρητικής και επιστημονικής υποδομής στις Επιστήμες Υγείας, γεγονός που επιτυγχάνεται με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών των Η/Υ και των αυτοματοποιημένων πληροφοριακών συστημάτων.

Η Ιατρική Βιβλιοθηκονομία χρησιμοποιεί πεδία εφαρμογών ως μέσα συγκέντρωσης και οργάνωσης πληροφοριών, όπως:

- Βάσεις δεδομένων
- Ψηφιοποιημένες συλλογές
- Ολοκληρωμένα συστήματα πληροφοριών για την λήψη αποφάσεων και διαγνώσεων
- Ηλεκτρονικά ιδρυματικά αποθετήρια
- Ψηφιακές βιβλιοθήκες

Περιλαμβάνει **Δράσεις**:

- συγκέντρωση ιατρικών πληροφοριών, επεξεργασία, οργάνωση
- διακίνηση μετά από ανάκτηση
- επικοινωνία με οργανισμούς

- υποστήριξη των χρηστών σε θέματα τεχνολογίας της πληροφόρησης κλπ.

Καλύπτει Πληροφοριακές **Ανάγκες**, όπως:

- Την ερευνητική χρήση (κλινική ή βασική έρευνα)
- των επαγγελματιών της υγείας (ιατρών, νοσοκόμων κλπ.)
- των συστημάτων υγείας και των εφαρμογών αυτής (εμπορικές εταιρίες, ασφαλιστικοί οργανισμοί, βιομηχανίες προϊόντων υγείας κλπ.) και
- των ασθενών και άλλων που χρησιμοποιούν την ιατρική πληροφορία για ενημερωτικούς λόγους

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΡΟΛΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ

- Εκτέλεση παραδοσιακών βιβλιοθηκονομικών εργασιών και ενσωμάτωση νέων
- Ανάπτυξη εξατομικευμένων υπηρεσιών και προϊόντων
- Μελέτη και αξιολόγηση πληροφοριακών αναγκών κοινού
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων
- Διαχείριση πληροφοριακών πηγών (εντοπισμό, επιλογή, πρόσκτηση, ανάλυση, επεξεργασία, χρήση)
- Παροχή ολοκληρωμένων πληροφοριακών υπηρεσιών
- Εξασφάλιση πρόσβασης και πλήρωση προϋποθέσεων για διευκόλυνση του κοινού και εξοικείωση με την τεχνολογία
- Συμβολή στη λήψη αποφάσεων
- Διατμηματική συνεργασία (πχ. υπηρεσίες βιοπληροφορικής)
- Έρευνα ιατρικής βιβλιοθηκονομίας
- Διαρκής ενημέρωση (συνέδρια, σεμινάρια)
- Ίδρυση και συμμετοχή σε Ενώσεις Ιατρικής βιβλιοθηκονομίας

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ

Ο **Ιατρικός Φάκελος** είναι η "αποθήκη" όλων των πληροφοριών που αφορούν στο ιατρικό ιστορικό του ασθενούς. Αποτελεί επομένως τη βάση της διάγνωσης και της θεραπευτικής αντιμετώπισης του ασθενούς αλλά και τη βάση επιδημιολογικών ερευνών. Επιπλέον, παρέχει πληροφορίες διοικητικής, οικονομικής και στατιστικής φύσεως, καθώς και ποιοτικού ελέγχου.

Χαρακτηριστικά του Ιατρικού Φακέλου είναι τα εξής:

- Καταγραφή και συντήρηση των στοιχείων του ασθενή
- Διασφάλιση της ιδιωτικότητας κι απορρήτου των ιατρικών πληροφοριών
- Ασφαλής μεταφορά κι επεξεργασία του ιατρικού δεδομένου από άλλους ιατρούς σε οποιοδήποτε μέρος κι αν βρίσκονται
- Διαθεσιμότητα όλων των δυνατών μορφών αρχείων για την υποστήριξη και την εισαγωγή πολλών τύπων δεδομένων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Η ιδέα ήταν να δημιουργηθεί ένα σύστημα που θα θέτει τις πληροφορίες των ασθενών σε ένα μόνο αρχείο σε αντίθεση με πολλά ξεχωριστά στοιχεία (πληροφορίες) από διαφορετικά τμήματα υγειονομικής περίθαλψης. Οι βασικές πληροφορίες για τον ασθενή (ύψος, βάρος, φύλο, ηλικία), διαγνωσμένες ασθένειες, θεραπείες, φάρμακα, θεραπείες που χρησιμοποιούνται, διάρκεια παραμονής στο νοσοκομείο, ονόματα ιατρών και συναφών επαγγελματιών υγείας και άλλες πληροφορίες περίθαλψης των ασθενών θα περιλαμβάνονται σε ένα αρχείο. Αυτός ο ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος θα μπορούσε να προσπελαστεί χρησιμοποιώντας το λογισμικό του, που το νοσοκομείο έχει αγοράσει και εγκαταστήσει.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου είναι πολλά με τα σημαντικότερα να είναι:
  - Εύκολη εισαγωγή, αναζήτηση και αλλαγή στοιχείων, με αποτέλεσμα την ορθότερη εξαγωγή αποτελεσμάτων.
  - Εύκολη επιθεώρηση και επεξεργασία των ιατρικών εικόνων, το οποίο σημαίνει τελικά σωστότερη διάγνωση.
  - Πιο εύκολη καταγραφή παρατηρήσεων λόγω της ύπαρξης συστημάτων κωδικοποίησης.
  - Πιο εύκολη αναζήτηση δεδομένων, τόσο στο επίπεδο του τοπικού φακέλου, όσο και στην εύρεση δεδομένων από συστήματα φακέλων ασθενών.

- Βελτιωμένα δεδομένα σχετικά με τον ασθενή που περιλαμβάνουν εικόνες, βιολογικά σήματα, κλινικά σχέδια.
- **Οφέλη** από τα προγράμματα Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου στους ασθενείς:
  - Άμεση εξυπηρέτηση, αύξηση της ποιότητας και της περίθαλψης, αποφεύγοντας τις επαναλήψεις, τις καθυστερήσεις και τα λάθη.
  - Έρχονται σε άμεση επαφή με τον ιατρό, ακόμη και αν εκείνος βρίσκεται αρκετά μακριά.
  - Ενημερώνονται άμεσα για θέματα δημόσιας υγείας, επιδημίες.
  - Τα συστήματα Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου έχουν ως αποτέλεσμα ταχύτερο χρόνο ανάρρωσης, μικρότερη χρήση μη απαραίτητων φαρμάκων και μείωση εξόδων για ασθενείς και νοσοκομεία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Συχνά, οι βιβλιοθηκονόμοι των νοσοκομείων είναι η μόνη πηγή πρόσβασης σε ιατρικές πληροφορίες και ενημερωμένη έρευνα. Μεγάλο μέρος του χρόνου του βιβλιοθηκονόμου περιλαμβάνει έρευνα και αποστολή άρθρων, αναζήτηση διευθύνσεων URL για σχετικούς ιστότοπους, παρακολούθηση όταν το προσωπικό του τμήματος έχει περισσότερα αιτήματα από άλλα κ.λ.π. Θεωρητικά, ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος θα μπορούσε να κάνει το καθήκον του βιβλιοθηκονόμου να παρέχει πληροφορίες απευθείας στον κόμβο υγειονομικής περίθαλψης, σχετικά εύκολο. Παρόλο που ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος εξομαλύνει και συντονίζει τον κύκλο φροντίδας των ασθενών, η μη επικοινωνία μεταξύ του λογισμικού του φακέλου εξακολουθεί να δημιουργεί προβλήματα για τον βιβλιοθηκονόμο του νοσοκομείου.
- Δεν έχει ορισθεί πρωτόκολλο, το οποίο να διευκρινίζει τα δεδομένα που πρέπει να εισαχθούν μετά το πέρας της εξέτασης του ασθενή.
- Ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος είναι αδύνατο να εκμηδενίσει ή να μειώσει τις πιθανότητες ανθρώπινου λάθους.
- Με την εγκατάσταση ενός νέου συστήματος μηχανογράφησης, συχνά κρίνεται απαραίτητη η εισαγωγή δεδομένων από το ιατρικό προσωπικό που είναι λογικό να αυξήσει τις ώρες εργασίας που απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών της εργασίας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να δημιουργήσουν διαφορετικές σχέσεις με τους γιατρούς ώστε να συνεργαστούν για την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου.
- Επιπλέον, οι βιβλιοθηκονόμοι του νοσοκομείου μπορεί να χρειαστεί να υποχωρήσουν και να παρακολουθήσουν τις οδηγίες και τις εξελίξεις της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης που λαμβάνει υπόψη την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Οι υπάρχοντες διαδικτυακές βιβλιοθήκες, όπως ιατρικές βάσεις δεδομένων, ενδέχεται να εμπλακούν κατά την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου.
- Ο βιβλιοθηκονόμος του νοσοκομείου πρέπει να είναι στρατηγικά έτοιμος να τεκμηριώσει και να εξηγήσει την ανάγκη για συνεχή πρόσβαση σε διαδικτυακές πηγές στο νέο περιβάλλον του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου.

Κατά κύριο λόγο, υπάρχουν πέντε στοιχειώδεις τρόποι και λόγοι για τους ιατρικούς βιβλιοθηκονόμους όσον αφορά την συμμετοχή τους στην εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι είναι ή μπορούν να είναι:

- Φυσικοί σύνδεσμοι δημιουργοί
- Κάτοχοι εμπειρικής γνώσης
- Ουδέτεροι
- Να ενσωματώνονται και να συμμετέχουν σε ομάδες των νοσοκομείων ή των συστημάτων υγείας
- Να υποστηρίζονται από το επάγγελμα της βιβλιοθήκης, τους διευθυντές της βιβλιοθήκης και τους βιβλιοθηκονόμους.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- Μόλις ο βιβλιοθηκονόμος γνωρίσει ότι το νοσοκομείο σκέφτεται την εφαρμογή ενός ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου (EHR), θα πρέπει να έρθει σε επαφή με τον επικεφαλής της ομάδα υλοποίησης.

- Η ενσωμάτωση των ηλεκτρονικών πηγών στον Ιατρικό Φάκελο παρέχει ένα ακόμη σημείο πρόσβασης από το οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν ορισμένοι δαπανηροί διαδικτυακοί πόροι. Η ομάδα υλοποίησης του EHR πιθανότατα δεν θα γνωρίζει τις απαιτήσεις και τους περιορισμούς που σχετίζονται με τις υπάρχουσες άδειες ή τις απαιτήσεις που ενδέχεται να απαιτούνται για την επέκταση αυτών των αδειών στο κλινικό πληροφοριακό σύστημα.
- Είναι σίγουρο ότι οι προμηθευτές των κλινικών πληροφοριακών συστημάτων είναι πρόθυμοι να παραχωρήσουν άδεια χρήσης περιεχομένου μαζί με το λογισμικό EHR στους πελάτες τους. Πολλοί προμηθευτές έχουν ήδη δημιουργήσει συνεργασίες με διάφορους εκδότες και παρόχους ηλεκτρονικού περιεχομένου και αυτό θα συνεχιστεί.
- Έτσι, η παρουσία του ιατρικού βιβλιοθηκονόμου στην ομάδα εφαρμογής του EHR θα εξοικονομήσει χρόνο και χρήμα. Ο βιβλιοθηκονόμος θα πρέπει επίσης να συμμετέχει σε παρουσιάσεις διαφόρων προϊόντων των προμηθευτών και θα προσπαθήσει να συμπεριληφθεί σε οποιαδήποτε εκπαίδευση EHR προσφέρεται.
- Η πλειονότητα των πωλητών κλινικών πληροφοριακών συστημάτων όπως οι McKesson, Cerner, EPIC και GE, έχουν ιστοτόπους και ο βιβλιοθηκονόμος μπορεί να μάθει για τα προϊόντα των προμηθευτών και να συνεργαστεί πριν από την παρακολούθηση οποιωνδήποτε συναντήσεων της ομάδας υλοποίησης του EHR.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος παρέχει ζωτικά δεδομένα σχετικά με τη φυσική κατάσταση ενός ασθενούς. Η ερώτηση που τίθεται στους βιβλιοθηκονόμους του νοσοκομείου είναι: «Πού είναι οι πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους πηγές που μπορεί να εξετάσει ο ασθενής αφού εξέλθει από το νοσοκομείο;»
- Ένας ρόλος που μπορεί να αναλάβει ένας βιβλιοθηκονόμος του νοσοκομείου είναι να δημιουργήσει έναν πληροφοριακό οδηγό ο οποίος καθιστά αξιόπιστους τους ιστοτόπους και της πηγές της υγειονομικής περίθαλψης καθώς και διαθέσιμους στον ασθενή. Αυτή η πηγή θα μπορούσε να έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα της προσέλκυσης ασθενών σε άρθρα και μελέτες για συζητήσεις με τους παρόχους της υγειονομικής περίθαλψης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΤΟΝ ΙΑΤΡΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ

- Τα ηλεκτρονικά αρχεία υγείας έχουν καταστεί ένα ζήτημα αυξανόμενης σημασίας τόσο για τους κλινικούς όσο και για τους διαχειριστές. Οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να παρέχουν σημαντικές πληροφορίες τόσο για τους ιατρούς όσο και για τους ασθενείς μέσω του ηλεκτρονικού φακέλου υγείας.
- Ορισμένοι βιβλιοθηκονόμοι έχουν ενσωματώσει επιτυχώς πηγές βάσει αποδεικτικών στοιχείων στα ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία του νοσοκομείου τους, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις πηγές του σημείου φροντίδας και αποδεικτικά στοιχεία για συγκεκριμένα σύνολα παραγγελιών.
- Ένας συχνά αναφερόμενος πόρος για τη σύνδεση των ηλεκτρονικών ιατρικών φακέλων με την υγεία των ασθενών είναι το MedlinePlus Connect από την Εθνική Βιβλιοθήκη Ιατρικής, που συνιστάται ως εύχρηστο, ακριβές, ενημερωμένο, καλογραμμένο και δωρεάν πρόγραμμα.
- Ωστόσο, η έγχυση της βιβλιοθήκης στη διαδικασία ανάπτυξης του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου μπορεί να είναι δύσκολη και απαιτητική, και συχνά χρειάζεται η χρήση δύσκολων διασυνδέσεων και περίπλοκων εσωτερικών πολιτικών. Παρόλο που υπήρξαν πολλά πρόσφατα εργαστήρια ιατρικής βιβλιοθήκης και προγράμματα συνεχούς εκπαίδευσης σε ηλεκτρονικά αρχεία υγείας, η διαδικασία εξακολουθεί να είναι δύσκολη.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Η διαχείριση των δεδομένων είναι ένας αναδυόμενος τομέας για την χρήση του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου, στον οποίο οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να συμμετάσχουν.
- Ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος παράγει μια μεγάλη ποσότητα δεδομένων του ασθενούς που δημιουργεί ευκαιρίες για τους βιβλιοθηκονόμους να συμμετάσχουν στην επίβλεψη και την παροχή πρόσβασης σε αυτά τα δεδομένα με νέους τρόπους ώστε να υποστηριχτεί η κλινική επιχείρηση.
- Η διαχείριση δεδομένων από τους ιατρικούς βιβλιοθηκονόμους βοηθά τους ερευνητές να κατανοήσουν τον ευρύ κύκλο ζωής των δεδομένων από την έναρξη έως τη διαχείριση, την επιμέλεια, την συντήρηση και τον καταμερισμό. Η κατανόηση του κύκλου ζωής των δεδομένων και ο πιθανός ρόλος του βιβλιοθηκονόμου σε αυτόν τον κύκλο ζωής είναι απαραίτητα για τις τρέχουσες και τις μελλοντικές χρήσεις των δεδομένων του Ηλεκτρονικού

ιατρικού Φακέλου λόγω των προκλήσεων της ύπαρξης μεγάλου όγκου δεδομένων που τώρα πρέπει να διαχειριστούν.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

- Τρία επίπεδα υπηρεσιών υποστήριξης δεδομένων που οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να προσφέρουν στους ερευνητές της ηλεκτρονικής επιστήμης: εκπαίδευση, διαβούλευση και υποδομή.
  - Η εκπαίδευση αναφέρεται στο γεγονός ότι πρέπει ο ιατρικός βιβλιοθηκονόμος να διδάξει στους ερευνητές καλύτερα τη διαχείριση δεδομένων, συχνά προσφέροντας κατάρτιση και εμπειρία με ελάχιστες δαπάνες.
  - Η διαβούλευση περιλαμβάνει την απευθείας συμβουλή του βιβλιοθηκονόμου στους ερευνητές για την ανάπτυξη διαχείρισης των δεδομένων, σχέδια μεταδεδομένων και παροχή πρόσβασης , διαμερισμού, δημοσίευση, παραπομπή, αρχειοθέτηση και διατήρηση δεδομένων.
  - Η υποδομή τέλος μπορεί να υπάγεται στην αρμοδιότητα του βιβλιοθηκονόμου. Οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι, ανάλογα με το θεσμικό τους πλαίσιο, μπορούν να είναι σε θέση να παρέχουν την τεχνική υποδομή που υποστηρίζει την διαχείριση δεδομένων και την επιμέλεια.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ

- Οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι πρέπει συνεπώς να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις βασικές τους ικανότητες για να υποστηρίξουν ερευνητές, την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου και να συμμετάσχουν στη διαχείριση δεδομένων.
- Υπάρχουν προβλήματα λόγω έλλειψης των τεχνικών ικανοτήτων και των δεξιοτήτων διαχείρισης και επιμέλειας δεδομένων.
- Οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω την κατανόησή τους για όλους τους τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση δεδομένων.

- Αυτό μπορεί να γίνει ως ένα πρόγραμμα επαγγελματικής ανάπτυξης ανεπίσημα στην οικιακή βιβλιοθήκη των βιβλιοθηκονόμων, εάν είναι δυνατόν, ή επίσημα μέσω μαθημάτων.

Υπάρχουν επαγγελματικοί φορείς που προσφέρουν μαθήματα για την προσέλευση βιβλιοθηκονόμων στην οικοδόμηση αυτών των τεχνικών ικανοτήτων. Υπάρχουν πολλές διαδικτυακές εκπαιδευτικές ευκαιρίες, μερικές δωρεάν, για βιβλιοθηκονόμους που επιθυμούν να ενισχύσουν την εμπειρία τους στην διαχείριση των δεδομένων.

- Κάποιες από αυτές είναι:
  - τα DataOne εκπαιδευτικά μαθήματα,
  - το New England πρόγραμμα μαθημάτων συλλογικής διαχείρισης δεδομένων
  - το MANTRA's εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαχείρισης δεδομένων και
  - Το Librarian Tool Kit.
- Οι βιβλιοθηκονόμοι που ενδιαφέρονται για αυτόν τον τύπο εργασίας ενθαρρύνονται να αναζητήσουν περαιτέρω ευκαιρίες μάθησης σε αυτούς τους τομείς. Επιπλέον, οι επαγγελματικοί οργανισμοί και τα νοσοκομεία θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο επέκτασης των ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξής τους ώστε να συμπεριλάβουν την συγκέντρωση των δεδομένων, διάφορα διαδικτυακά σεμινάρια, συνέδρια και άλλους τρόπους ώστε οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι να αναπτύξουν δεξιότητες διαχείρισης δεδομένων και να προετοιμαστούν καλύτερα για να αναλάβουν νέους ρόλους που σχετίζονται με την εφαρμογή της χρήσης του Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου του Ασθενή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι μονάδες υγείας και ειδικότερα τα νοσοκομεία διαχειρίζονται τεράστιους όγκους πληροφοριών που αφορούν τους πολίτες, τους ασθενείς, τα φάρμακα, τον βιοϊατρικό εξοπλισμό, τις επιστημονικές γνώσεις, τη λειτουργία των εγκαταστάσεων. Για την διαχείριση όλων αυτών των πληροφοριών είναι απαραίτητη η ανάπτυξη κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων. Η ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων έφερε στο προσκήνιο όρους όπως ο Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος.
- Οι Ηλεκτρονικοί Ιατρικοί Φάκελοι έχουν σχεδιαστεί για να σταθεροποιήσουν και να ενισχύσουν την θεραπεία του ασθενούς, των εξετάσεων, των

εργαστηριακών αποτελεσμάτων, καθώς και να καταγράφονται μαζί με άλλες υπηρεσίες υγείας, παρέχοντας πληροφορίες σε ένα μόνο φορητό και ευέλικτο αρχείο.

- Ο ρόλος που κατέχουν οι Ιατρικοί Βιβλιοθηκονόμοι στην δημιουργία ενός Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου ασθενούς είναι πολύ σημαντικός, τόσο στην έγκυρη και αξιόπιστη ιατρική πληροφόρηση την οποία παρέχουν στο ιατρικό προσωπικό καθώς και σε άλλους επαγγελματίες υγείας, προκειμένου να προωθείται η επιστημονική έρευνα και γνώση και οι ασθενείς να απολαμβάνουν ποιοτική ιατρική και νοσηλευτική περίθαλψη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Barron, Sandra and Manhas, Sumanjit (2011). Electronic health record (EHR) projects in Canada: participation options for Canadian health librarians, *The Journal of the Canadian Health Libraries Association*, Vol. 32 137-143

Bushhousen, Ellie (2013). Electronic Health Records and Hospital Librarians, *Journal of Hospital Librarianship*, Vol. 13(1) 66-70

Cooper, Diane I. and Crum, Janet A. (2013). New activities and changing roles of health sciences librarians: a systematic review, 1990–2012, *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, Vol. 101(4) 268-277

Corbett, Mary, Deardorff, Ariel and Kovar-Gough, Iris (2014). Emerging Data Management Roles for Health Librarians in Electronic Medical Records, *The Journal of the Canadian Health Libraries Association*, Vol. 35 55-59

Ellero, Nadine P. (2009). Crossing Over: Health Sciences Librarians Contributing and Collaborating on Electronic Medical Record (EMR) Implementation, *Journal of Hospital Librarianship*, Vol. 9(1) 89-107

Hamasu, Claire, Burroughs, Catherine M., Glenn, Emily and Ball, Andrea L. (2017). Mining Data in Electronic Health Record Systems: Opportunities for Librarians, *Journal of Hospital Librarianship*, Vol. 17(4), 282-291

Haynes, Craig (2007). Linking to Knowledge-Based Systems from the Electronic Health Record, *Journal of Hospital Librarianship*, Vol. 7(4), 121-129

Hillestad, Richard, Bigelow, James, Bower, Anthony, Girosi, Federico, Meili, Robin, Scoville, Richard and Taylor, Roger (2005). Can Electronic Medical Record Systems Transform Health Care? Potential Health Benefits, Savings, and Costs, *Health Affairs*, Vol. 24(5) 1103-1117

Holst, Ruth, Funk, Carla J., Adams, Heidi Sue, Bandy, Margaret, Boss, Catherine Mary, Hill, Beth, Joseph, Claire B., Lett, Rosalind K. (2009). Vital pathways for hospital librarians: present and future roles, *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, Vol. 97(4) 285-292

Layla Heimlich, S. (2014). New and Emerging Roles for Medical Librarians, *Journal of Hospital Librarianship*, Vol. 14(1), 24-32